

HANNE LETH

Sidan 1

LEJONET OCH MUSEN OCH ANDRA FABLER

Lärarmaterial

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Språkets struktur med meningsbyggnad, huvudsatser, bisatser, stavningsregler, skiljetecken, ords böjningsformer och ordklasser. Textbyggnad med hjälp av sambandsord. (SV åk 4–6)
- Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger. (SV åk 4–6)
- Skillnader i språkanvändning beroende på vem man skriver till och med vilket syfte, till exempel skillnaden mellan att skriva ett personligt sms och en faktatext. (SV åk 4–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 1–6)
- Berättande texters budskap, uppbyggnad och innehåll. Hur en berättande text kan organiseras med inledning, händelseförlopp och avslutning. (SV åk 1–6)
- Skillnader i språkanvändning beroende på vem man talar till och med vilket syfte. (SV åk 1–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Bearbeta innehållet i litteratur, bilder, film, teater, drama och andra medier.

VAD ÄR EN FABEL?

Gå igenom med eleverna vad som kännetecknar en fabel.

En fabel är en kort berättelse som vill lära ut något, t.ex. att man ska arbeta flitigt och inte slösa bort tiden, eller att man inte ska ljuga eller vara elak för då kan det gå dåligt. "Personerna" i fabler är djur, men de talar och beter sig som människor. Djuren i fabler har egenskaper vi brukar ge dessa djur. Ugglan är klok, och räven är smart och listig t.ex. Aisopos fabler är de mest kända. Han levde i Grekland för ca 2 500 år sedan.

Läs en fabel ur boken och diskutera sedan vad sensmoralen i fabeln är, dvs. vad den vill lära er.

Låt eleverna sedan sitta i par eller grupper med en fabel. De ska läsa fabeln och sedan i gruppen diskutera sensmoralen. Diskutera sedan i helklass.

Berätta att det finns många ordspråk kring djur, t.ex. "listig som en räv". Vad betyder det att vara listig?

Läs någon av fablerna i boken högt i klassen, diskutera och hitta tillsammans på ett passande ordspråk.

HÖGLÄSNING

Låt eleverna få en egen fabel som de sedan ska presentera för en grupp om fem personer.

Ge dem följande instruktioner:

- Läs din fabel både tyst och högt för dig själv i 5-10 minuter.
- Om du behöver, använd stödord för att kunna ha kontakt med dem du läser för.
- Vilken är sensmoralen i fabeln? Låt din grupp få gissa på sensmoralen innan du berättar vad du har kommit fram till.
- Har du något ordspråk som kan passa in på fabeln? Berätta vilket ordspråk du kom fram till.

TRÄNA PÅ ATT ÅTERBERÄTTA

Välj en fabel ur boken och arbeta med att återberätta den. Under arbetet med återberättandet kan det vara bra att sätta upp ord från fabeln och noteringar om era diskussioner kring innehållet på en vägg i klassrummet. Denna vägg kan kallas för expertordbank och där kan det finnas många användbara ord, t.ex. "en mus – flera möss", "räven är listig" och "sensmoral".

Låt eleverna arbeta i par och ge dem en bit var ur fabeln som de ska rita en "scen" om. De ritas på ett A4-papper och sedan skriver de en passande text till. Gör små lappar med tidsord som eleverna kan ha till sin hjälp för att föra berättelsen framåt i tiden. Dessa tidsord kan även vara uppsatta på väggen. Här kommer några exempel på tidsord:

Förminska och kopiera bilderna och texterna och låt eleverna lägga dem i rätt ordning. Sätt sedan upp originalbilderna och texterna på väggen.

VIKTIGA HÄNDELSER I EN FABEL

Träna på att ta ut de viktigaste händelserna ur en fabel. Dela upp fabeln i fem delar. Låt eleverna fundera på vad som ska stå i de olika rutorna. Skriv in stödord i tabellen.

Orientering	Händelser
Problem	Upplösning
Kloka ord, sensmoral	

ATT GESTALTA EN FABEL

Dela upp eleverna i grupper. Låt varje grupp få samma fabel från boken, men olika delar av fabeln. Eleverna ska gestalta dessa episoder i en frusen bild.

SKAPA EGNA FABLER

Man kan låta eleverna skapa egna fabler på olika sätt. Här kommer två förslag på hur man kan göra:

1. Låt eleverna skapa fabler utifrån "personerna". Skriv namnen på några djur på lappar. Låt sedan eleverna dra två lappar var. Djuren på lapparna är de djur de ska utgå från när de skriver sin fabel. De ska placera djuren i en miljö.
2. Skriv sensmoralen från olika fabler på lappar. Den sensmoral som eleverna får är den de ska utgå från när de skriver sin fabel och som de ska sätta i ett sammanhang.

FABELN BLIR EN LÖPSEDEL

Låt eleverna förvandla en fabel till en löpsedel.

En löpsedel berättar att tidningen har kommit ut, med syfte att göra oss nyfikna och få oss att köpa tidningen. Den lockar med en eller flera nyheter.

Ta egna bilder på löpsedlar eller försök få tag på några löpsedlar. De behöver inte vara dagsaktuella. Studera en löpsedel utifrån dessa kategorier:

- En löpsedel ska väcka uppmärksamhet och nyfikenhet.
- En löpsedel ska vara skriven med kraftfulla ord och uttryck.
- En löpsedel ska vara läsbar på håll.
- En löpsedel ska innehålla enkla, korta slagord (max åtta bokstäver) i versaler och, om det behövs, över- och underrubriker i gemener.

Exempel på en löpsedel utifrån fabeln *Lejonet och musen* kan vara: Lejon blir räddat av en mus!

FAKTA OM DJUREN I FABELN

Välj ett djur från fablerna. Skriv en faktatext om det djuret.
